

ЗМІСТ

Вступ	5
I. Історіософський аспект.....	10
II. Політичний аспект.....	22
III. Етнопсихологічний аспект	39
IV. Релігійний аспект	59
V. Мовно-культурний аспект	68
VI. Військовий аспект	88
VII. Імператив імперії	109
Замість висновків.....	117
Список джерел.....	123

ВСТУП

Останнім часом з'являється чимало візій та проєктів української перемоги над московським окупантом. І попри зневіру окремих індивідів, просякнутих малоросійськими та лібералістично-космополітичними ілюзіями, всередині нашої країни та антиукраїнську пропаганду низки медійних промосковських персонажів у світі, таке бачення все ще домінує в інформаційному просторі та в суспільній свідомості воєнного українства. Особливо, як свідчать висловлювання військових, у патріотичному середовищі на фронті. І ці візії варто підтримувати та всіляко утверджувати. В тому числі і шляхом герменевтичних роздумів, скерованих на глибинні сенси осмислюваних явищ, які, як показує історичний досвід, лежать в основі будь-яких притомних, адекватних, реалістичних планів та дій. Особливо якщо ці роздуми базуються на філософії національної ідеї –

націософії, а значить, скеровані на розвиток і захист національного буття.

У цьому герменевтичному плані українська перемога постає як сукупність різних націоцентричних інтенцій, намірів і більшість із них доволі активно обговорюються в різних експертних середовищах та медіа. Йдеться передусім про наступне: 1) деокупація України, 2) розвал держави-агресора на менші політичні структури (в ідеалі – на національні держави), 3) побудова сильної української національної держави і, за рахунок цього, 4) зміцнення міжнародного статусу України (через різні міждержавні союзи, безпекові гарантії, військову співпрацю, культурні, освітні й економічні проекти тощо; при цьому вступ до ЄС чи НАТО, якого явно не бажають провідні західні еліти, навряд чи повинен розглядатися як єдиний спосіб такого зміцнення).

Однак є ще один вимір української перемоги, який, на жаль, не надто часто озвучується і ще менше осмислюється. Йдеться про вимір ідейний, світоглядний,

який має дві складові. Перша стосується *утвердження серед еліти та народу націоналістичної (націоцентричної) ідеології* як ідеології «самовладдя нації» (Д.Донцов) – органічної колективної свідомості та світогляду національної свободи і державотворення, що впливає з українського автентичного буття, з питома українського культурно-історичного досвіду. Це забезпечить надійний духовний імунітет українства від будь-яких, не лише московських, імперських і космополітичних утопій та доктрин. Схожий імунітет у націології пов'язується із культурним націоналізмом і саме його демонструють сучасні японці, ізраїльтяни чи південні корейці, успішно зберігаючи власну національну самобутність перед обличчям неолібералістичного глобалізму та гегемонізму.

Друга складова має стосунок безпосередньо до РФ. Йдеться про убивство багатоголового ідеологічного дракона чи змія, про *деміфологізацію Московії*, її базового імперського світогляду – деструкцію в ін-

формаційному просторі України, світу та самих московитів фальшивих стереотипів, політичних міфів убивчого «руського міра» (в іншій термінології – московства, москowitzму чи москалізму).

Оцій другій складовій ідейного виміру нашої війни та перемоги й хочемо присвятити кілька стислих міркувань, стратегічних методологем, усвідомлюючи що ця тема потребує набагато ґрунтовніших, численніших та масштабніших осмислень. І при цьому зауважимо, що сучасні інтерпретатори цієї теми можуть спиратись на багатющий вітчизняний націософський, історико-культурологічний, геополітичний та етнопсихологічний досвід: Т.Шевченко, П.Куліш, І.Нечуй-Левицький, Б.Грінченко, Т.Зіньківський, І.Франко, Леся Українка, Л.Цегельський, В.Старосольський, Л.Білецький, Д.Донцов, Ю.Вассиян, Є.Маланюк, Ю.Липа, Ю.Клен, М.Мухин, О.Ольжич, С.Бандера, В.Янів, Р.Бжеський, Л.Ребет, С.Ленкавський, П.Штепа, З.Красівський, Л.Костенко, Вал.Шевчук, В.Стус, Є.Гуцало, П.Скунць, Я.Дашкевич, В.Іванишин, Я.Радевич-Винницький,

Р.Кісь, В.Дончик, О.Баган, І.Фаріон, О.Романчук та ін.

Герменевтична деміфологізація передбачає виявлення фальшивих стереотипів (*політичних міфів*), як стійких, глибинних і переважно ірраціональних вірувань, уявлень (образів і понять), почуттів, сенсів, цінностей у сфері колективної свідомості та світогляду, що спотворюють, деформують дійсність в інтересах тих чи інших поневолювальних політичних ідей, і заміну їх на *візії* – переконання й уявлення істинні, автентичні, що відповідають буттєвим феноменам, їхній суті й можуть стати основою для адекватних суспільних переконань¹. А значить – більш людяного, свободотворчого колективного світобачення і національного державотворення.

Тезово витлумачимо найосновніші московські міфи в межах різних аспектів (сенсів, рівнів) суспільної свідомості.

¹ Іванишин П. Вульгарний “неоміфологізм”: від інтерпретації до фальсифікації Т.Шевченка. Дрогобич: ВФ “Відродження”, 2001. С.47-64.

I. ІСТОРІОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ

Історіософський аспект є першопочатковим, бо саме на ньому, на відповіді на питання «хто і що ми?», «звідки ми походимо?», «яка наша історична місія?», базується будь-яка суспільна свідомість чи етнічна індивідуальність (ідентичність). Московська історична свідомість утворена великою кількістю самосуперечливих міфів, породжених різними чужинськими (як-от, італійцем Мавро Орбіні, хорватом Юрієм Крижаничем, українцями Інокентієм Гізелем чи Феофаном Прокоповичем тощо) та власними (наприклад, Філофеєм Псковським, Ніконом, М.Ломоносовим, В.Татіщевим, Н.Карамзіним, М.Погодіним, С.Соловйовим, В.Ключевським та ін.) ідеологами московства. Ці міфи з успіхом розвивались й утверджувались і в царський час, й у період совєтської імперії (СРСР) (як націонал-

більшовизм²), і на еміграції (наприклад, як євразійство), і в новітні часи постсовєтської РФ (як неоевразійство, неолібералізм, неолібералізм та ін.). І хоча тепер основним істориком себе подає кривавий кремлівський деспот Владімір Путін, озвучує він не власні, а класичні для московської свідомості міфодіні стереотипи. Ідеться про Москву як останню в історії велику імперію – «Третій Рим» (бо «четвертому», начебто, «не бувати»), а Московщину як «Русь святую»; про москвитів як прадавній «славянський» чи «руський» (інколи ще – «скіфський» чи «арійський») етнос і про їхню начебто «старшість», порівняно із двома іншими «руськими народностями» – українцями («малоросами») та білорусами («литвинами»), які разом утворюють так званий «трієдіний народ»; про окрему й ворожу Заходіві московську (як «праваславную», «расійскую» чи «славянскую») «цивілізацію» (культурно-історичний тип), яка прямо походить від середньо-

² Коректніше цю видозміну московської ідеології і відповідну їй історіософію називати «більшовизм» або «етнобільшовизм» (тут і надалі прим. автора).